

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 334/2022-111

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Mgr. Margarétou Lukačovičovou, advokátkou, Advokátska kancelária BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie M. Benku 15, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 8C/603/2004 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 515/2013 zo 4. júna 2014 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/603/2004 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 515/2013 zo 4. júna 2014 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresný súd Bratislava I **je povinný** zaplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie **2 000 eur** do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **415,52 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 30. septembra 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 druhej vety Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a čl. 47 prvej vety charty, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 17 ods. 1 charty a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/603/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho rozsudkom z 24. marca 2015, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4Co/407/2015 a jeho rozsudkom z 25. apríla 2018 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cdo/9/2019 a jeho uznesením z 13. júna 2019. Sťažovateľ žiada napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, prikázať, aby súdy konali v napadnutých konaniach bez zbytočných prieťahov, priznať mu primerané finančné zadost'učinenie 8 000 eur a náhradu trov konania.

2. Uznesením č. k. III. ÚS 334/2022-77 z 2. júna 2022 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie, a to v časti namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva zaručeného čl. 47 druhou vetou charty postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 515/2013 zo 4. júna 2014. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

II.

Skutkové východiská

3. Napadnuté konanie, predmetom ktorého je nárok na náhradu škody, začalo na okresnom súde 3. septembra 2004 podaním žaloby sťažovateľa. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 515/2013

zo 4. júna 2014 konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal a priznal mu primerané finančné zadost'učinenie 2 500 eur. Po právoplatnosti nálezov ústavného súdu (1. augusta 2014) a po vrátení spisu odvolacím súdom 31. októbra 2014 okresný súd nariadil pojednávanie na 24. marec 2015, na ktorom vyhlásil meritórny rozsudok. Spis bol 14. augusta 2015 predložený odvolaciemu súdu z dôvodu odvolaní podaných stranami. Krajský súd rozsudkom z 25. apríla 2018 rozsudok okresného súdu v zamietavej časti potvrdil a vo vyhovujúcej časti ho zrušil a vec v tomto rozsahu (v časti o zaplatenie 1 470,74 eur s príslušenstvom) vrátil na ďalšie konanie. Spis bol vrátený okresnému súdu 29. mája 2018. Proti rozsudku krajského súdu strany konania podali dovolanie. Dňa 18. januára 2019 bol spis predložený dovolaciemu súdu, ktorý dovolania odmietol uznesením č. k. 3Cdo/9/2019 z 13. júna 2019. Spis bol 18. júna 2019 vrátený okresnému súdu. Pojednávanie nariadené na 13. marec 2020 okresný súd odročil na žiadosť sťažovateľa, ako aj z dôvodu protipandemických opatrení. Aj pojednávanie nariadené na 26. jún 2020 bolo odročené z dôvodu posúdenia žiadosti sťažovateľa o prerušenie konania z dôvodu podania ústavnej sťažnosti. Uznesením z 24. augusta 2020 okresný súd prerušil konanie. Na odvolanie žalovanej krajský súd uznesením z 29. januára 2021 zmenil uznesenie o prerušení konania tak, že návrh sťažovateľa zamietol. Pojednávanie nariadené na 22. jún 2021 okresný súd odročil z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu. Pojednávanie nariadené na 9. júl 2021 okresný súd odročil z dôvodu nevykázania riadneho doručenia predvolania na pojednávanie právneho zástupcovi sťažovateľa. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 3. septembra 2021, ktoré bolo odročené na 19. november 2021. Pojednávanie nariadené na 19. november 2021 bolo znovu odročené z dôvodu žiadosti sťažovateľa na 22. február 2022. Na pojednávaní 22. februára 2022 okresný súd vyhlásil rozsudok a zamietol návrh sťažovateľa na prerušenie konania. Proti rozsudku podali obe strany odvolania.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. V súvislosti s namietanými prietáhmi v napadnutom konaní sťažovateľ uviedol, že predmetná právna vec nie je zložitá ani po skutkovej, ani po právnej stránke. Napriek zrejmému skutkovému a právnomu stavu veci naráža sťažovateľ od samého začiatku konania na nepochopiteľný postup jednotlivých zákonných sudcov. Prvá zákonná sudkyňa bola na základe námietky zaujatosti sťažovateľa rozhodnutím krajského súdu vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci pre jej zaujatosť v prospech žalovanej, ďalší zákonní sudcovia vo veci postupovali pomaly a neefektívne, opakovane sa zaoberali tými istými skutkovými a právnymi otázkami, umožňovali žalovanej zahlcovať súd nepodloženými a zavádzajúcimi tvrdeniami, na ktoré musel sťažovateľ opakovane reagovať. Ústavný súd na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľa nálezom č. k. II. ÚS 515/2013 zo 4. júna 2014 konštatoval porušenie viacerých práv sťažovateľa postupom

okresného súdu v predmetnom konaní a prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov. Následne okresný súd rozhodol rozsudkom z 24. marca 2015, ktorý vyznieva ešte viac v neprospech s'ťažovateľa a obsahuje viac zmätočných, rozporuplných, nelogických a iracionálnych konštatovaní, ktoré sú v zrejmom rozpore so skutkovým a právnym stavom veci.

IV.

Vyjadrenie okresného súdu, replika s'ťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Podľa okresného súdu sa podaná s'ťažnosť javí ako neopodstatnená. Z prehľadu jednotlivých úkonov vykonaných vo veci vyplýva, že v napadnutom konaní sa nevyskytlo žiadne obdobie nečinnosti, odo dňa právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 515/2013 zo 4. júna 2014 okresný súd konal priebežne a bez zbytočných priet'ahov, na pojednávaní 24. marca 2015 došlo k vyhláseniu rozsudku vo veci samej. K predĺženiu konania prispela skutočnosť, že v predmetnej veci bolo z celkovo 10 pojednávaní odročených/zrušených 6 pojednávaní, päťkrát z dôvodov na strane s'ťažovateľa a v jednom prípade z dôvodu na strane žalovanej. Na predĺženie konania mala vplyv aj epidemiologická situácia, keď okresný súd v dôsledku prijatých opatrení v súvislosti s predchádzaním šírenia ochorenia COVID-19 pracoval v obmedzenom režime. Spis sa v období od 28. augusta 2014 do 31. októbra 2014, od 14. augusta 2015 do 29. mája 2018 (takmer 3 roky), od 11. decembra 2020 do 29. januára 2021 a od 10. júla 2020 do 30. decembra 2021 nachádzal na krajskom súde z dôvodu rozhodovania o podaných odvolaniach strán a v období od 18. januára 2019 do 18. júna 2019 (5 mesiacov) na najvyššom súde z dôvodu rozhodovania o podaných dovolaniach, za čo nemôže niesť zodpovednosť okresný súd. Následne došlo k vyhláseniu rozsudku na pojednávaní 22. februára 2022. Poukázal na nadmernú zaťaženosť zákonného sudcu, ale aj spisovej kancelárie, na fluktuáciu zamestnancov, ako aj na celkovú nepriaznivú personálnu situáciu na okresnom súde, ktorú Slovenská republika dlhodobo nerieši. Okresný súd preto žiada, aby ústavný súd konštatoval objektívnu zodpovednosť Slovenskej republiky za tento stav. S poukazom na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu považuje s'ťažovateľom uplatnenú výšku finančného zadost'učinenia za neprimeranú.

IV.2. Replika s'ťažovateľa:

6. S'ťažovateľ uviedol, že predmetné konanie trvá extrémne dlho (takmer 18 rokov), čo samo osebe naznačuje porušenie označených práv. Napriek nálezu ústavného súdu zo 4. júna 2014 nebolo predmetné súdne konanie právoplatne skončené a stav právnej neistoty s'ťažovateľa nebol odstránený. K porušovaniu práv s'ťažovateľa zo strany okresného súdu teda dochádza opakovane. V tomto prípade by mal ústavný súd posudzovať celkovú dĺžku súdneho konania, a nielen obdobie po právoplatnosti nálezu č. k. II. ÚS 515/2013 zo 4. júna 2014. Takýto prístup ústavného súdu je príliš formalistický, odporujúci právu s'ťažovateľa zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Zbytočné priet'ahy

v napadnutom konaní sú v podstatnej a prevažujúcej miere spôsobené nesprávnym postupom okresného súdu vrátane nedostatočnej odbornej pripravenosti zákonného sudcu na pojednávanie či neodborným vedením jednotlivých pojednávaní. Opakovaný svojvoľný postup zákonného sudcu, aj ostatné meritórne rozhodnutie v predmetnej veci podľa názoru sťažovateľa zakladá nielen jeho disciplinárnu, ale aj trestnoprávnu zodpovednosť (trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Trestného zákona) a sú dôvodom ďalšieho predlžovania súdneho konania. Čo sa týka správania sťažovateľa ako účastníka súdneho konania (strany sporu), ten je v konaní aktívny a okresnému súdu od začiatku konania poskytoval maximálnu súčinnosť.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj v čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

9. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a to § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1 OSP, ktorý bol účinný do 30. júna 2016, a v súčasnosti vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priesťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb a v zmysle § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03), zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

11. Posúdením prvého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania, predmetom ktorého je nárok na náhradu škody, nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon na zložitosť veci nepoukázala ani podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti.

12. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd zistil, že aj sťažovateľ prispel svojím správaním k doterajšej dĺžke napadnutého konania, na čo poukázal aj okresný súd. Na ťarchu okresného súdu nemožno pričítať skutočnosť, že priebeh konania bol viackrát charakterizovaný využitím procesných dispozičných oprávnení sťažovateľa, ktoré od okresného súdu vyžadovali predpísanú reakciu. Išlo predovšetkým o odvolanie podané proti meritórnemu rozsudku, o dovolanie podané proti rozsudku krajského súdu, ako aj o návrhy na uloženie poriadkového opatrenia.

13. Ústavný súd tiež poukazuje na nekonzistentný postup sťažovateľa, keď vo svojej ústavnej sťažnosti i replike argumentuje extrémnou dĺžkou napadnutého konania, ktoré sám žiadal opakovane prerušiť.

14. Podľa právneho názoru ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práv v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (m. m. I. ÚS 31/01). Zároveň dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných priet'ahov v prípade, keď súd o procesných návrhoch sťažovateľa konal a rozhodoval bez zbytočných priet'ahov (napr. II. ÚS 41/00).

15. K plynulému priebehu napadnutého konania neprispeli ani opakované žiadosti sťažovateľa o odročenie pojednávania, keď z dôvodov na strane sťažovateľa došlo k odročeniu štyroch nariadených pojednávaní. Uvedené skutočnosti nepochybne mali dopad na celkovú dĺžku trvania konania, na čo ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

16. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, a to v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 515/2013, teda po 1. auguste 2014. V súvislosti s požiadavkou sťažovateľa na zohľadnenie celkovej dĺžky napadnutého konania ústavný súd uvádza, že podľa § 55 písm. a)

zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) takýto postup nie je možný. Keďže ústavný súd už z hľadiska označených práv sťažovateľa konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 8C/603/2004 meritórne preskúmal v náleze č. k. II. ÚS 515/2013 zo 4. júna 2014, v ktorom zároveň konštatoval porušenie týchto práv sťažovateľa, vznikla prekážka veci rozhodnutej (*rei iudicatae*) pre opätovný ústavno-súdny prieskum predmetného konania z pohľadu označených práv, a to v jeho úseku do právoplatnosti nálezu č. k. II. ÚS 515/2013, teda do 1. augusta 2014.

17. Okresný súd v relevantnom období, teda po vrátení veci odvolacím súdom 31. októbra 2014, konal vo veci v zásade plynulo a na pojednávaní konanom 24. marca 2015 meritórne rozhodol. V období od 14. augusta 2015 do 25. apríla 2018 sa spis nachádzal na krajskom súde a v období od 18. januára 2019 do 18. júna 2019 na dovolacom súde, čo nemožno pričítať na ťarchu okresného súdu. V období po vrátení veci dovolacím súdom ústavný súd zistil v postupe okresného súdu nečinnosť bez existencie zákonnej prekážky, keď nariadil pojednávanie až na 30. marec 2020. Toto pojednávanie sa neuskutočnilo z dôvodu prijatých protipandemických opatrení. Nečinnosť okresného súdu v zistenom období nemožno v reštančnej veci hodnotiť inak, ako nerešpektovanie príkazu ústavného súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov. Ďalší postup v konaní bol poznačený najmä návrhmi sťažovateľa na prerušenie konania a jeho žiadosťami o odročenie pojednávaní, v dôsledku ktorých došlo k vyhláseniu meritórneho rozhodnutia až 22. februára 2022.

18. K obrane odporcu o nadmernej zaťažnosti zákonného sudcu a celkovej nepriaznivej personálnej situácie na okresnom súde ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezavádzajú štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Z vyjadrenia k ústavnej sťažnosti možno identifikovať ťaživú situáciu na okresnom súde, ktorý čelí značnému náporu vecí pri súčasnom personálnom poddimenzovaní. Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane upozorňuje (napr. III. ÚS 37/2021, III. ÚS 204/2021), že tento akútny problém si vyžaduje od rezortného ministerstva osobitnú pozornosť.

19. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd kvalifikoval nečinnosť okresného súdu v zistenom období ako zbytočné prietahy, a preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

20. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva zaručeného čl. 47 druhou vetou charty, ústavný súd uvádza, že podľa čl. 51 ods. 1 charty sú ustanovenia charty určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Vymedzenie rozsahu pôsobnosti charty pre členské štáty konkretizujú Vysvetlivky k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 14. 12. 2007, s. 17 – 35, ďalej

len „vysvetlivky“), ktoré sa majú podľa čl. 6 ods. 1 tretieho pododseku Zmluvy o Európskej únii riadne zohľadniť a na ktoré sa má podľa čl. 52 ods. 7 charty náležite pri jej výklade prihliadať (pozri napr. aj rozsudok DEB, C 279/09, EU:C:2010:811, bod 32). Podľa vysvetliviek k čl. 51 charty, ktoré poukazujú na judikatúru Súdneho dvora, „povinnosť rešpektovať základné práva vymedzené v rámci Únie je pre členské štáty záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie“. Ak vnútroštátna právna úprava patrí do pôsobnosti práva Únie, základné práva zaručené chartou musia byť dodržané a nemôže nastať prípad, ktorý by spadal pod právo Únie a neuplatnili by sa základné práva zaručené chartou (pozri rozsudok *Åklagaren proti Hans Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 21). Z uplatniteľnosti práva Únie vyplýva uplatniteľnosť základných práv zaručených chartou.

21. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, na ktorú odkazujú aj vysvetlivky k čl. 51 charty, upresňuje situácie, kedy konanie členských štátov spadá do rámca pôsobnosti práva Európskej únie. Je to tak v troch situáciách, a to ak členské štáty preberajú (implementujú) právo Únie (pozri rozsudok *Hubert Wachauf proti Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft*, 5/88, EU:C:1989:321), ak ich konanie spadá pod výnimku z uplatňovania únijských pravidiel prípustnú samotným právom Únie [pozri rozsudok *Elliniki Radiophonia Tiléorassi AE a Panellinia Omospondia Syllogon Prossopikou proti Dimotiki Etairia Pliroforissis a Sotirios Kouvelas a Nicolaos Avdellas a iní. („ERT“)*, C-260/89 EU:C:1991:254], a napokon ak vo všeobecnosti ich konanie spadá do rámca práva Únie [pozri rozsudok *Daniele Annibaldi proti Sindaco del Comune di Guidonia a Presidente Regione Lazio („Annibaldi“)*, C-309/96, EU:C:1997:631]. O tretiu situáciu ide vtedy, ak sa v konkrétnej a špecifickej situácii v určitej spojitosti uplatní osobitná hmotnoprávna norma práva Európskej únie (pozri rozsudok *Karner*, C 71/02, EU:C:2004:181, body 48 až 53; rozsudok *Åklagaren proti Hans Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105).

22. Predmetom konania, v ktorom podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva zaručeného čl. 47 druhou vetou charty, bola náhrada škody, ktorú mu mala spôsobiť žalovaná tým, že z priestorov jeho advokátskej kancelárie odniesla hnutelné veci vo výlučnom vlastníctve sťažovateľa, ako aj tým, že takto paralyzovala na určitý čas činnosť jeho advokátskej kancelárie. Okolnosti veci teda nenasvedčujú, že by okresný súd rozhodoval o otázkach, ktoré v zmysle konkretizácie v predchádzajúcom odseku spadajú do pôsobnosti práva Európskej únie. Preto v tejto časti ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

23. Napadnuté konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené (vec je toho času v štádiu odvolacieho konania, pozn.), no napriek tomu ústavný súd okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy neprikázal konať v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov, keďže mu rovnaký príkaz adresoval už v skoršom náleze č. k. II. ÚS 515/2013-33 zo 4. júna 2014. V tejto časti preto ústavný súd návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

25. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada o priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 8 000 eur vzhľadom na extrémnu dĺžku napadnutého konania.

26. S poukazom na konštatovanú nečinnosť okresného súdu v zistenom období, berúc do úvahy podiel sťažovateľa na vzniknutých prietahoch, ako aj predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa, bolo podľa názoru ústavného súdu primerané priznať sťažovateľovi finančné zadostučinenie v sume 2 000 eur (bod 2 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného zadostučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI. Trov konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 415,52 eur (bod 3 výroku nálezu) vrátane dane z pridanej hodnoty, keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľom tejto dane.

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2019 je 163,33 eur a hodnota režijného paušálu je 9,80 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Úhradu za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 – stanovisko k vyjadreniu okresného súdu – ústavný súd sťažovateľovi nepriznal, pretože stanovisko neprinieslo žiadne nové poznatky k meritórnemu prerokovaniu veci. Spolu tak náhrada trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby spolu s daňou z pridanej hodnoty predstavuje 415,52 eur.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2022

Peter Straka
predseda senátu